

Quicksan Ecologie

Woningbouw Blessumerpaed te Boksum

FaunaX

FAUNAX B.V. - NEDERLANDSE FAUNA

COLOFON

FAUNA X ECOLOGIE

Tijnjedyk 89

8936 AC Leeuwarden

085 303 56 33

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Ecologie

Woningbouw Blessumerpaed te Boksum

Leeuwarden, januari 2026

In opdracht van:
RHO Adviseurs

Uitvoering:
FaunaX Ecologie

Veldwerk & Rapportage:
Dhr. R. Fokker

Autorisatie:
Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied.

© FaunaX Ecologie. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
FaunaX Ecologie (2026). Quickscan Ecologie – Woningbouw Blessumerpaed te Boksum. Rapport 2026-0020. FaunaX Ecologie, Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. FaunaX Ecologie heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan FaunaX Ecologie, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Deze rapportage bedraagt een geldigheid van maximaal drie jaar. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van Blij12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

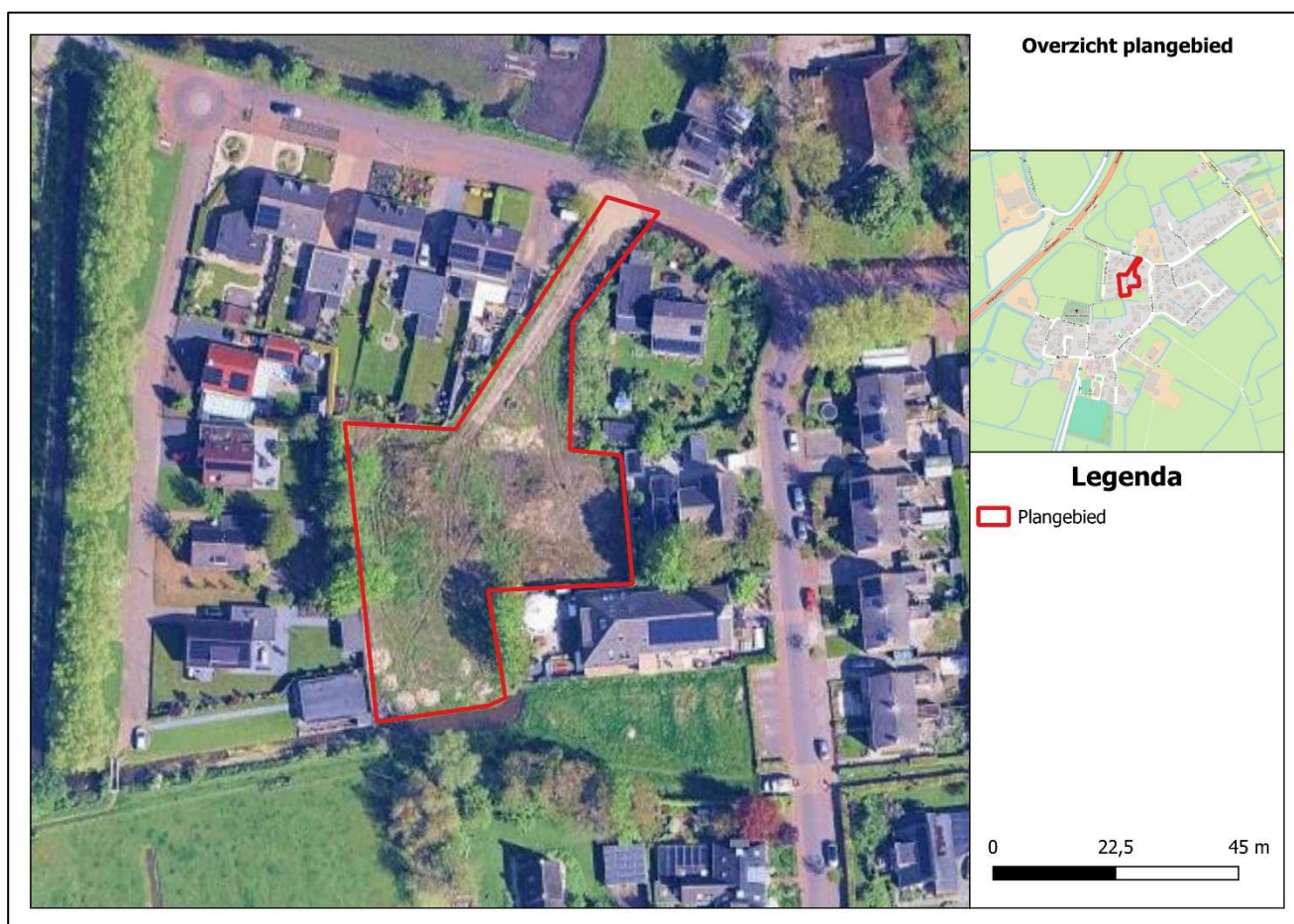
1	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	5
1.3	Onderzoeksopzet	5
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	6
2	RESULTATEN QUICKSCAN	8
2.1	Flora.....	8
2.2	Vogels	8
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	8
2.3	Zoogdieren	10
2.3.1	Vleermuizen	10
2.3.2	Overige zoogdieren.....	11
2.4	Reptielen.....	11
2.5	Amfibieën	12
2.6	Vissen.....	12
2.7	Ongewervelden	12
2.8	Rode Lijst-soorten.....	12
2.9	Invasieve soorten	13
2.10	Gebiedsbescherming.....	13
2.10.1	Stikstofgevoeligheid	14
2.11	Houtopstanden	14
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	15
3.1	Overzicht beschermde soorten	15
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	15
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	16
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	17
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Omgevingswet - Soortbescherming.....	- 1 -
	Omgevingswet - Gebiedsbescherming.....	- 4 -
	Omgevingswet - Houtopstanden	- 5 -

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouwwoningen te realiseren aan het Blessumerpaed, op de locatie van de voormalige Otto Clantschool te Boksum. Ruimtelijke plannen zoals deze dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving binnen de Omgevingswet. Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen), alsook in het kader van houtopstanden en stikstof. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenoemde plannen op deze waarden.

Voor meer informatie over de Omgevingswet (Ow) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Figuur 1.1: Het plangebied (rood omlijnd) aan het Blessumerpaed te Boksum.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Omgevingswet beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden en/of houtopstanden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in Hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van RHO Adviseurs heeft FaunaX Ecologie het planvoornemen door middel van een ecologische Quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quickscan is uitgevoerd op 27 januari 2026, onder winterse weersomstandigheden (0°C, windkracht 4, bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten. De bureaustudie is onder andere uitgevoerd op basis van verspreidingsgegevens uit de Nederlandse Databank Flora & Fauna (NDFF). Verspreidingsgegevens van beschermde diersoorten zijn verzameld binnen een straal van 2 km vanaf het plangebied en uit de afgelopen 10 jaar.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Omgevingswet worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Omgevingswet zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

Stikstof

Door diverse recente juridische uitspraken speelt de regelgeving rondom stikstof een rol bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit hangt samen met de hoge stikstofdepositiewaarden in Nederland, die een negatief effect kunnen hebben op instandhoudingsdoelstellingen in het kader van Natura 2000. Er wordt een inschatting gemaakt of er eventueel een AERIUS-berekening benodigd is voor de realisatiefase en/of de gebruiksfase.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied betreft de locatie van de voormalige Otto Clantschool aan het Blessumerpaed te Boksum (Figuur 1.1). Dit betreffen kadastrale percelen DNM00-C-3478, 3475 en 2661. In 2020 heeft FaunaX Ecologie een Quicksan uitgevoerd met betrekking tot de sloop van de voormalige school. Ten tijde van dit schrijven ligt het plangebied braak. Rondom het plangebied staan woningen met in (achter)tuinen soms enkele bomen en/of hagen. Langs het zuiden van het plangebied loopt een sloot. De ruimere omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de bebouwde kom van Boksum, evenals agrarisch gebied, doorspekt met sloten. Figuur 1.2 geeft een impressie van het plangebied.

Het planvoornemen bestaat uit de realisatie van nieuwbouwwoningen binnen het plangebied. In het meest actuele concept worden vier grondgebonden half-vrijstaande woningen en vier geschakelde rijwoningen met bijbehorende parkeergelegenheid worden gerealiseerd (Figuur 1.3). Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt. Tevens wordt de sloot langs de zuidzijde van het plangebied niet aangetast.

Figuur 1.3. Een impressie van het plangebied aan het Blessumerpaed te Boksum.

Figuur 1.3: Een schetsmatige weergave van de huidige beoogde toekomstsituatie.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Het plangebied is voor een groot deel verhard. Waar verharding ontbreekt wordt de vegetatiestructuur veelal gedomineerd door grassen, waartussen tijdens het veldbezoek soorten als speerdistel, smalle weegbree en paardenbloem werden aangetroffen. Vegetatie op de oever van de sloot langs de zuidzijde van het plangebied is spaarzaam en bestaat vooral uit gras met hier en daar riet en pitrus. Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Omgevingswet (Ow) beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan. De omstandigheden zijn te voedselrijk. Dit komt overeen met verspreidingsgegevens. Uit de omgeving van het plangebied zijn slechts waarnemingen bekende van ingezaaide beschermde vaatplanten binnen de bebouwde kom van Leeuwarden (bron: NDFF).

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten in het plangebied kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens (bron: NDFF).

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

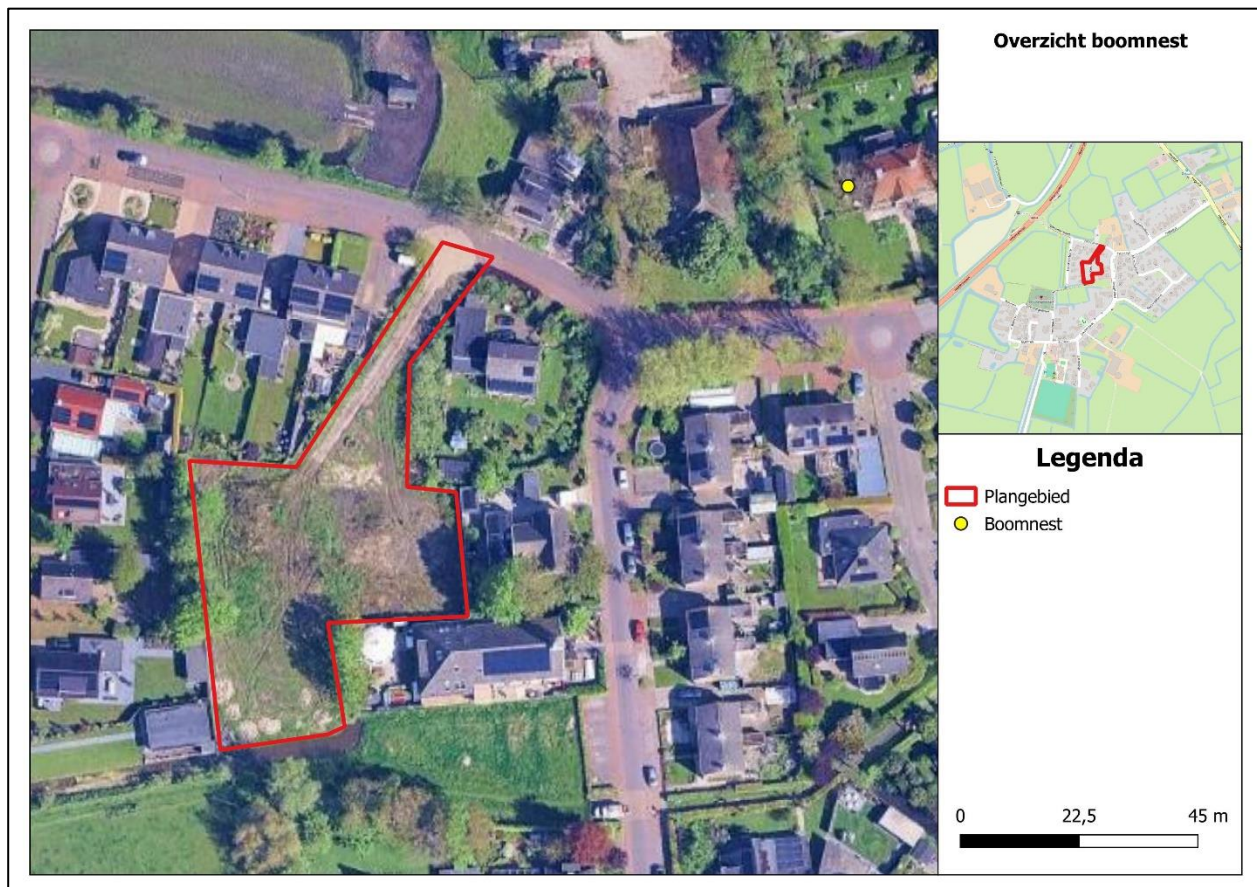
De meeste provincies en het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur hanteren een eigen lijst met vogelsoorten waarvan nesten een vorm van jaarronde bescherming genieten. Ook de provincie Fryslân hanteert een dergelijke lijst, waarin vogelsoorten zijn opgedeeld in vijf categorieën op basis van de manier waarop deze hun nest gebruiken. De soorten die in categorieën 1 t/m 4 zijn ingedeeld zijn zeer honkvast, broeden in kolonies of zijn niet in staat zelf een nieuw nest te maken. Soorten in de vijfde categorie worden flexibel genoeg geacht een nieuw nest te kunnen maken als de omgeving voldoende alternatieve nestgelegenheid biedt. Nesten van soorten in deze laatste categorie zijn dan ook alleen jaarrond beschermd als deze alternatieve nestgelegenheid in de omgeving bijvoorbeeld ontbreekt of als de gunstige staat van instandhouding van de soort op lokaal niveau in het geding dreigt te komen. In onderstaande tekst worden vogelsoorten behandeld waarvan de nesten jaarronde bescherming genieten in de provincie Fryslân.

Boom-broedende vogels

Jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten die over het algemeen in bomen tot broeden komen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels, bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen. Regelmatig worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. In de bomen langs het plangebied werden ten tijde van het veldbezoek geen nesten aangetroffen. Op circa 75 meter afstand van het plangebied werd een enkel nest aangetroffen, waarschijnlijk van de soort zwarte kraai. Deze soort werd roepend vanuit dezelfde boom waargenomen (Figuur 2.1). Nesten van zwarte kraaien genieten in de provincie Fryslân geen jaarronde bescherming en gezien de waarneming is het onwaarschijnlijk dat dit nest in gebruik is genomen door een roofvogel of uil. Negatieve effecten op een jaarrond beschermd boomnest als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.1: Een boomnest met in dezelfde boom een roepende zwarte kraai.

Figuur 2.2: De locatie van het boomnest (gele stip) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd).

Gebouw-broedende vogels

In het plangebied zelf staan geen kunstwerken waarin vogels tot broeden kunnen komen. Rondom het plangebied staan diverse kunstwerken die zijn bedekt met gegolfde dakpannen, waaronder woningen en een voormalige kerk. Ruimtes onder deze gegolfde dakpannen, meestal onder de onderste rij dakpannen of verschoven kantpannen, kunnen jaarrond beschermde nesten van soorten als huismus en gierzwaluw herbergen. Binnen het planvoornemen wordt tussen de te realiseren woningen en de bestaande bebouwing rondom het plangebied een bufferzone behouden (zie Figuur 1.2). Aanvliegroutes naar eventuele jaarrond beschermde nesten worden derhalve behouden. Daarnaast staan voorgenoemde soorten bekend als cultuurvolgers die in de praktijk in vergelijking met andere vogelsoorten weinig gevoelig zijn voor menselijke verstoring. Er wordt derhalve niet verwacht dat de voorgenomen werkzaamheden gepaard zullen gaan met verstoring van broedgevallen van deze soorten. Negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Grond-broedende vogels

Naast vogelsoorten die over het algemeen in bomen of gebouwen broeden, zijn er ook soorten die doorgaans een nest op de grond maken. Hierbij kan worden gedacht aan weide- en kustvogels. Sommige van deze soorten, zoals de scholekster, maken geregeld gebruik van platte (grind)daken als broedplaats. Gezien de ligging van het plangebied in de bebouwde kom van Boksum en de afwezigheid van gebouwen met platte daken kan de aanwezigheid van nesten van dergelijke soorten op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten als gevolg van het planvoornemen kunnen onzes inziens op voorhand worden uitgesloten.

Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten in dit geval niet jaarrond beschermd zijn. Op de rand van het plangebied staan op veel plekken hagen waarin soorten als merel tot broeden kunnen komen. Daarnaast kunnen soorten als houtduif tot broeden komen in de bomen vlak buiten het plangebied. Verstoring van dergelijke vogelsoorten is conform de Omgevingswet niet toegestaan. Broedvogels zijn met name in het broedseizoen verstoring gevoelig. Dit seizoen loopt grofweg van 15 maart tot en met 15 juli, maar kan eerder beginnen of later eindigen afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden. Wat van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan mag deze niet worden verstoord.

- In het plangebied kunnen vogels tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar niet mogen worden verstoord.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 *Vleermuizen*

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. In de bomen rondom het plangebied werden tijdens het veldbezoek geen boomholtes aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Bouwwerken rondom het plangebied, waaronder een voormalige kerk en diverse woningen, kunnen wel verblijfplaatsen van vleermuizen herbergen, zoals onder gegolfde dakpannen of in spouwmuren. Hier kan rekening mee worden gehouden door tijdens en na de voorgenomen werkzaamheden geen extra kunstlicht uit te stralen in de richting van omliggende bebouwing tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode van het jaar waarin vleermuizen actief zijn (grofweg maart t/m november).

Foerageergebieden en vliegroutes

Ook vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van een populatie vleermuizen in de omgeving. Als vliegroutes worden doorgaans lijnvormige landschapselementen gebruikt, zoals bomenlanen, houtwallen, watergangen en gebouwenrijen.

De bouwwerken rondom het plangebied zijn waarschijnlijk onderdeel van één of meer vliegroutes van vleermuizen. Gezien de ligging van het plangebied in de bebouwde kom van Boksum biedt de omgeving echter voldoende alternatieve vliegroutes, zoals vergelijkbare gebouwenrijen, bomenrijen en wateren. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Het plangebied is waarschijnlijk tevens onderdeel van een groter foerageergebied van vleermuizen. Ook in dit geval biedt de omgeving voldoende alternatieven, bijvoorbeeld in de vorm van nabijgelegen boomrijke percelen en wateren. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op verblijfplaatsen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten, **mits** geen kunstlicht wordt uitgestraald naar omliggende gebouwen tussen zonsondergang en zonsopkomst in de actieve periode van vleermuizen (grofweg maart t/m november).
- Negatieve effecten op essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.3.2 Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren. De aanwezigheid van overige zoogdiersoorten of het leefgebied daarvan kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitateigenschappen. Tijdens het veldbezoek werden bijvoorbeeld geen sporen van dassen, voor boommarters geschikte boomholtes of eekhoornnesten gevonden. Daarnaast bevindt het plangebied zich buiten het verspreidingsgebied van soorten als de grote bosmuis (bron: NDFF). Doordat op de oever van de sloot ten zuiden van het plangebied geen dekkende vegetatie aanwezig is, is geen sprake van geschikt leefgebied voor soorten als waterspitsmuis en otter. Gezien de afwezigheid van dekking kan ook de aanwezigheid van leefgebied van kleine marterachtigen op voorhand worden uitgesloten. Hoogstens kan een soort als bunzing het plangebied incidenteel doorkruisen. Voor dergelijke gevallen volstaat het om de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie Bijlage I) na te leven.

Binnen het plangebied kunnen beschermde zoogdiersoorten aanwezig zijn die binnen de provincie Fryslân ten tijde van dit schrijven zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, zoals de egel. Voor deze soorten dient men zich te houden aan de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (Bijlage I).

- Negatieve effecten op (leefgebied van) overige beschermde zoogdiersoorten als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen andere beschermde zoogdiersoorten voorkomen. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen. Uit de omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen (bron: NDFF), noch is er sprake van geschikt leefgebied hiervoor binnen het plangebied. De aanwezigheid van beschermde reptielen in het plangebied kan op basis hiervan worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van (leefgebied van) beschermde reptielen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. Naast soorten die in de provincie Fryslân zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, zijn uit de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieënsoorten, zoals poelkikker of heikikker (bron: NDFF). Doordat tevens geen sprake is van geschikt leefgebied hiervoor binnen het plangebied, kan de aanwezigheid van deze soorten op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van (leefgebied van) beschermde amfibieën binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor overige, voor ruimtelijke ingrepen vrijgestelde beschermde amfibieënsoorten, dient men zich te houden aan de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. Binnen het planvoornemen worden geen wateren aangetast. Negatieve effecten op (het leefgebied van) beschermde zoetwatervissen als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op (leefgebied van) beschermde vissen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de Omgevingswet beschermde soorten ongewervelden, zoals dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Uit de omgeving van het plangebied zijn slechts incidentele waarnemingen bekend van de soort grote vos (bron: NDFF). De waardplanten van deze soort (over het algemeen iepen, populieren, sleedoorns en wilgen) zijn in het plangebied afwezig. De aanwezigheid van (leefgebied van) beschermde ongewervelden binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van (het leefgebied van) beschermde ongewervelden binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Rode Lijst-soorten

In de Rode Lijst zijn 18 soortgroepen opgenomen die in Nederland dreigen te verdwijnen of reeds verdwenen zijn; bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, amfibieën, korstmossen, weekdieren, libellen, mossen, paddenstoelen, platwormen, reptielen, sprinkhanen/krekels, steenvliegen, vaatplanten, vissen, vogels en zoogdieren. Veel hiervan, waaronder alle soorten uit de soortgroepen vogels, amfibieën en reptielen zijn tevens beschermd onder de Omgevingswet en zijn reeds in deze toetsing behandeld. Voor soorten uit andere soortgroepen biedt het plangebied geen geschikt leefgebied, waardoor de aanwezigheid hiervan op voorhand kan worden uitgesloten.

- Veel Rode Lijst-soorten zijn reeds in deze toetsing behandeld. De aanwezigheid van andere Rode Lijst-soorten kan op voorhand worden uitgesloten.

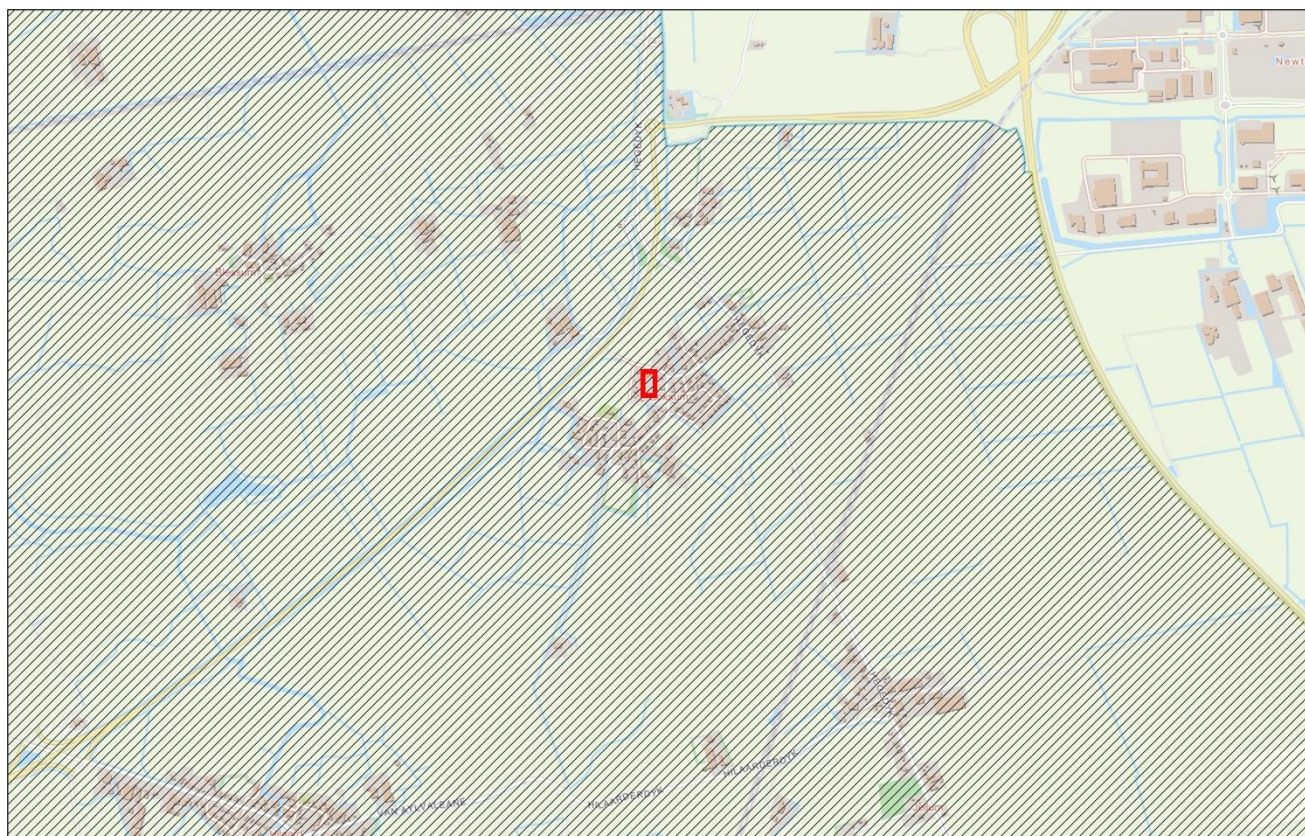
2.9 Invasieve soorten

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van soorten die zijn opgenomen in de Unielijst exoten, waaronder Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw en muskusrat (bron: NDFF). Tijdens het veldbezoek werden dergelijke soorten niet aangetroffen. De aanwezigheid van (leefgebied of groeiplaatsen van) invasieve exoten binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van (leefgebied of groeiplaatsen van) invasieve exoten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.10 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie is één vorm van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking heeft op het plangebied. Het plangebied bevindt zich niet in of nabij een deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), een Natura 2000-gebied, ganzenfoerageergebied of ganzenslaapplaatsen. Wel bevindt het plangebied zich binnen de begrenzingen van een weidevogelkansgebied (Figuur 2.3). Echter, gezien de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom van Boksum biedt het plangebied, evenals de directe omgeving daarvan geen geschikt broedbiotoop voor weidevogels en kunnen negatieve effecten op (de doelstellingen van) het weidevogelkansgebied waarin het plangebied zich bevindt op voorhand worden uitgesloten. Doordat in een recent verleden reeds bebouwing op het perceel aanwezig was, gaat onzes inziens tevens geen weidevogelkansgebied verloren als gevolg van het planvoornemen. Negatieve effecten op beschermde gebieden als gevolg van het planvoornemen, met uitzondering van die als gevolg van stikstofuitstoot, kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.3: Het plangebied (rood omlijnd) ligt in een weidevogelkansgebied (diagonale lijnen) (bron: Kaartenkijldoos provincie Fryslân).

- Negatieve effecten op beschermde gebieden (anders dan effecten als gevolg van stikstofuitstoot) kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

2.10.1 Stikstofgevoeligheid

Het plangebied bevindt zich op circa 9,5 km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied: de Groote Wielen (bron: AERIUS-calculator). Het planvoornemen bestaat uit de realisatie van nieuwbouwwoningen en bijbehorende voorzieningen. Hierbij komt waarschijnlijk extra stikstof vrij, bijvoorbeeld door de inzet van mobiele werktuigen tijdens de realisatiefase en verkeersbewegingen van en naar het gebied tijdens de gebruiksfase. Om stikstofuitstoot als gevolg van het planvoornemen inzichtelijk te maken kan een AERIUS-berekening worden uitgevoerd. Een dergelijke berekening is reeds uitgevoerd door RHO Adviseurs.

- Een AERIUS-berekening is reeds uitgevoerd.

2.11 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van meer dan 20 bomen buiten de bebouwingscontour houtkap kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Er is binnen deze casus geen sprake van bovenstaande omstandigheden. Er is daarom geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht (Tabel 3.1) worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. Hierin zijn ook de bijbehorende adviezen en eventuele vervolgstappen opgenomen. In de Omgevingswet (Ow), onder het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna Bal) zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies, etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1: Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art 11.37 Bal	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen (15 maart – 15 juli) of onder ecologische begeleiding
Zoogdieren	Vleermuizen (verblijfplaatsen)	Mogelijk		X			Voorkom lichtuitstraling naar omliggende gebouwen tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode maart t/m november.
Overige soorten	Overige soorten	Mogelijk				X	Specifieke zorgplicht.

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kunnen vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten in dit geval niet essentieel zijn, maar niet verstoord mogen worden, tenzij dit verstoren niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. We adviseren de werkzaamheden buiten het algemene broedseizoen uit te voeren. Deze periode loopt grofweg van 15 maart tot en met 15 juli, afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden. Indien dit niet mogelijk is, adviseren we de werkzaamheden uit te voeren onder ecologische begeleiding. Deze begeleiding zal in dit geval bestaan uit één of enkele broedvogelchecks. Indien een broedgeval wordt vastgesteld binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan hier op een passende manier rekening mee worden gehouden om een overtreding van de Omgevingswet te voorkomen.

Vleermuizen (verblijfplaatsen)

Gebouwen rondom het plangebied kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen herbergen. We adviseren tijdens en na de werkzaamheden geen kunstlicht uit te stralen in de richting van deze gebouwen tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode van het jaar waarin vleermuizen actief zijn (grofweg maart tot en met november). Indien hieraan kan worden voldaan, kan verstoring van (verblijfplaatsen van) vleermuizen worden uitgesloten.

Overige soorten

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen. Voor deze en andere, lichter beschermde soorten geldt een specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht schrijft voor dat men bijvoorbeeld verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door rustig te werk te gaan en altijd zo te werken dat dieren het plangebied kunnen ontvluchten en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving. De

specifieke zorgplicht geldt voor de fysieke leefomgeving, inclusief elke soort en elk individu in Nederland. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Algemene broedvogels:** Werken buiten broedseizoen (15 maart – 15 juli) of onder ecologische begeleiding.
- **Vleermuizen:** Uitstraling kunstlicht naar omliggende gebouwen tussen zonsondergang en zonsopkomst voorkomen in de periode maart tot en met november.
- **Overige soorten:** Specifieke zorgplicht

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Bureau FaunaX (2020). Quicksan Wet Natuurbescherming. Wonen Noordwest Friesland/Ontwikkeling Blessumerpaed 3 te Boksum. Rapport 20058. Bureau FaunaX, Gorredijk.

Bronnen internet

AERIUS calculator

<https://calculator.aerius.nl/>

BIJ12 Kennisdocumenten

<https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/>

NDFF

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>

Kaartenkijkdoos provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abdd3d3>

RAVON

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

SOVON

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Waarneming.nl

<https://waarneming.nl>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Omgevingswet - Soortbescherming

De Omgevingswet draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Omgevingswet verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 11.37 en 11.46 in het Besluit activiteiten leefomgeving, hierna Bal). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 11.54 Bal). Binnen de Omgevingswet vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 11.46 Bal) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 11.54 Bal). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder vergunning aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle (op Europees grondgebied) inheemse vogelsoorten, zoals benoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, opzettelijk te beschadigen, te rapen of nesten van vogels opzettelijk weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort of wanneer de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces of wanneer een activiteit van belang is voor de instandhouding van een soort. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen), de mate van verstoring en de effecten van het niet uitvoeren van een activiteit. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring of noodzakelijke activiteit. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Habitatrichtlijn

Voor alle soorten die zijn opgenomen onder Bijlage IV van de habitatrichtlijn (onderdeel a), Bijlage II van het verdrag van Bern en Bijlage I van het verdrag van Bonn (excl. vogels benoemd onder artikel 1 van de vogelrichtlijn) geldt dat het verboden is om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren, hun eieren te vernielen of te rapen en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen.

Daarnaast geldt voor de soorten die worden genoemd in Bijlage IV van de habitatrichtlijn (onderdeel b) en Bijlage I van het verdrag van Bern dat het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen verboden is. Dit verbod is niet van toepassing wanneer de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Of dit van toepassing is hangt ook in dit geval af van meerdere factoren, zoals de periode van het jaar waarin jongen worden geworpen, de bloeiperiode, de mate van verstoring en de effecten van het niet uitvoeren van een activiteit. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als noodzakelijke activiteit.

Overige in Nederland beschermde soorten

In Bijlage IX, onderdeel a van het Bal worden nationaal beschermde soorten genoemd. Het is verboden deze opzettelijk te doden of in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers die zijn opgenomen in deze bijlage te vangen. Het is tevens verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van deze soorten opzettelijk te beschadigen en te vernielen. Hiernaast is het verboden om soorten die zijn opgenomen onder onderdeel b van Bijlage IX te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen binnen hun natuurlijke verspreidingsgebied. Dit verbod geldt niet voor de soorten bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Ook geldt dit verbod niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Omgevingswet een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Omgevingsverordening 2022 door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officiëlebezoekingen.nl/prb-2023-13499.pdf>

Tabel 1. Vrijgestelde Verordening Omgevingswet Provincie Fryslân

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaard(middelste groene)kikker
Bosmuis	Bruine kikker
Dwergmuis	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Kleine watersalamander
Egel	Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Omgevingswet zelf.

De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. In het kader van ruimtelijke inrichting, ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten tweede is het van belang dat de vrijstelling alleen van toepassing is als geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is (art. 11.59 Bal) en geen andere bevredigende oplossing voorhanden is (art. 8.74l, lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving, hierna Bkl).

Ten derde geldt de aangewezen vergunningsvrije activiteit voor de in Bijlage 5.1 van de Omgevingsverordening bij betreffende soort genoemde vergunning-vrije activiteiten, middelen en methoden, en indien wordt voldaan aan de aldaar gestelde aanvullende voorschriften.

Ten vierde blijft de zorgplicht, zoals bepaald in artikel 11.27 (Bal) onverminderd van kracht met het toepassen van de hierboven benoemde aangewezen vergunning-vrije activiteit.

Indien bovengenoemde voor ruimtelijke ingrepen vrijgestelde soorten voorkomen binnen een plangebied of buiten een plangebied, maar binnen de invloedssfeer van een planvoornemen, is een vergunning voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht artikel 11.27 Bal

Onder de Omgevingswet zijn twee vormen van zorgplicht benoemd; een algemene zorgplicht en een specifieke zorgplicht. De algemene zorgplicht houdt in dat overheden, bedrijven en burgers allen verantwoordelijk zijn voor de leefomgeving.

Wanneer sprake is van specifieke rijksregels, bijvoorbeeld in het geval van ruimtelijke ingrepen, wordt deze algemene zorgplicht vervangen door een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). In deze specifieke zorgplicht wordt benoemd dat een handeling onder deze specifieke zorgplicht valt als de persoon die de handeling uitvoert weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat deze handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook het nalaten van een handeling kan onder deze specifieke zorgplicht vallen. De specifieke zorgplicht voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen kan worden opgedeeld in drie stappen voor de persoon die de handeling uitvoert. Deze persoon is verplicht;

- a. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- b. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- c. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Wanneer ruimtelijke ingrepen betrekking hebben op een rijksmonument of werelderfgoed zijn opties b en c niet aan de orde.

Omgevingswet - Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS), Natura 2000-gebieden en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

Natuurnetwerk Nederland

Strikt genomen valt slechts een deel van het NNN onder de Omgevingswet aangezien dit deels bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk. In artikel 7.8 Bkl zijn instructieregels opgenomen voor de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Deze wezenlijke kenmerken en waarden worden provinciaal vastgesteld conform artikel 7.7 van het Bkl.

Ook het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in de Omgevingswet. In artikel 7.8 Bkl wordt beschreven dat de regels, die worden opgesteld door de provincies verzekeren dat in ieder geval de kwaliteit en oppervlakte van het NNN niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt behouden en dat, als binnen het Natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het NNN, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN behouden blijft.

Natura 2000-gebieden

Indien werkzaamheden worden uitgevoerd die invloed hebben op een Natura 2000-gebied moet onderscheid worden gemaakt tussen een Natura 2000-activiteit en een andere type activiteit. Een Natura 2000-activiteit wordt in artikel 1.1 van de Omgevingswet gedefinieerd als een “activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.” Tenzij sprake is van een vergunningsvrij geval dient voor deze activiteiten een voortoets te worden uitgevoerd.

Hoewel voor andere typen activiteiten of voor vergunningsvrije activiteit geen vergunningsplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing.

Onder de Omgevingswet wordt het Programma stikstofreductie en natuurverbetering, welke tevens onderdeel was van de voormalige Wet natuurbescherming, voortgezet. Beleidsregels met betrekking tot intern en extern salderen blijven voorlopig onveranderd. Zo vindt vergunningverlening voor Natura 2000-activiteiten met stikstofdepositie plaats aan de hand van stikstofdepositieruimte in AERIUS-register.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

Zowel de staat als provincies kunnen op basis van artikel 2.44 van de Omgevingswet bijzondere natuurgebieden en in het geval van provincies bijzondere landschappen aanwijzen. In het geval van bijzondere nationale natuurgebieden kunnen deze worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura 2000-gebied. In het geval van bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen hanteert de betreffende provincie hierin eigen juridische bescherming.

Zo is in sommige provincies een zogenaamde ‘nee, tenzij’-principe van kracht, waardoor sprake is van juridisch beschermingsregime naast het NNN en Natura 2000.

Omgevingswet - Houtopstanden

In Afdeling 11.3 Bal zijn de regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen opgenomen. Het vellen van (een deel van) houtopstanden is beschermd door een algemene meldplicht (art. 11.126 Bal) en een her-plantplicht (art. 11.129 Bal). Deze bescherming geldt alleen voor houtopstanden vanaf 10 are en bomenrijen met meer dan 20 bomen, buiten een zogenaamde 'bebouwingscontour houtkap'. Deze moet worden aangewezen in een omgevingsplan en is hierin terug te vinden. Indien dit niet het geval is, kan een voorloper, zoals de bebouwde kom Wet natuurbescherming of Boswet worden geraadpleegd.

Als uitbreiding hierop is tevens een specifieke zorgplicht van kracht voor het vellen van houtopstanden, het her-planten van grond of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gedaan (art. 11.116 Bal). Deze specifieke zorgplicht stelt dat degene die vellings- en herbeplantingsactiviteiten en handel in hout uitvoert of in het bezit is van hout verplicht is om nadelige gevolgen op natuurbescherming, instandhouding areaal houtopstanden in Nederland en de bescherming van landschappelijke waarden achterwege te laten, tenzij dit niet redelijkerwijs kan worden gevergd. Indien hier sprake van is, dienen negatieve effecten zoveel mogelijk te worden beperkt en/of ongedaan te worden gemaakt.

Op deze wetgeving zijn enkele uitzonderingen, naast de reeds genoemde uitzonderingen. Zo zijn houtopstanden op erven of in tuinen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen niet ouder dan 20 jaar, kweekgoed, uit populieren of wilgen bestaande wegbeplanting, beplanting langs waterwegen of eenrijige beplantingen langs landbouwgronden, dunningen en beplantingen van populieren, wilgen, essen of elzen voor de productie van biomassa, die tenminste eens in de 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens 10.000 stoven/ha/beplantingseenheid en die zijn aangelegd na 1 januari 2013 uitgezonderd.